

Cezai müeyyidenin uygulanmaması
.....Konsorsiyumu
yüklenimindeki .....işi ile ilgili olarak, laboratuvar analizlerinin incelenmesinden 2016 yılının bazı günlerinde
..... İleri Biyolojik Atık Su Arıtma Tesisinde (İBAAT) yüklenici tarafından deşarj limitleri sağlanamadığı halde Sözleşmede öngörülen cezai müeyyidelerin uygulanmaması sonucu
..... Euro kamu zararına sebebiyet verilmesi ile ilgili olarak yapılan inceleme

Kamu İdaresi Türü	Belediyeler ve Bağlı İdareler ☐
Yılı	2016
Dairesi	5

Karar No	305
İlam No	129
Tutanak Tarihi	19.4.2018
Kararın Konusu	İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Cezai müeyyidenin uygulanmaması

.....Konsorsiyumu yüklenimindeki .....işi ile ilgili olarak, laboratuvar analizlerinin incelenmesinden 2016 yılının bazı günlerinde ..... İleri Biyolojik Atık Su Arıtma Tesisinde (İBAAT) yüklenici tarafından deşarj limitleri sağlanamadığı halde Sözleşmede öngörülen cezai müeyyidelerin uygulanmaması sonucu ..... Euro kamu zararına sebebiyet verilmesi ile ilgili olarak yapılan incelemede,

Söz konusu iş atık su arıtma tesisinin projelendirilmesi, inşaatı, ekipman temini ve montajı ile tesisin 5 yıl süreyle işletilmesini kapsamaktadır.

Bu işe ait Sözleşmenin 9uncu maddesinde ihale dokümanının sözleşmenin eki ve ayrılmaz parçası olduğu, Özel Teknik Şartnamenin ihale dokümanını oluşturan unsurlardan bir tanesi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu özel teknik şartnamenin "İşlerin Tanımı ve Kapsamı" başlıklı C1.3'üncü maddesinde söz konusu işlerin teklif sahibince teklif edilecek prosesin gerçekleştirilmesi için gerekli tüm proses hesaplarını, hidrolik hesapları, proses gereği yapılacak proje ve araştırmaları, proje hesaplarını, bu dokümanlarda ve projelerde tarif edilen ve gösterilen dolgu ve kazı işlerini, arazi çalışma ve araştırmalarını kapsayacağı belirtilmiş, teklif sahibinin arıtma tesisi proses dizaynı

için giriş suyunda aşağıdaki kriterleri esas alacağı hüküm altına alınmıştır.

Parametre Ortalama

BOİ 5 300

AKM 500

KOİ 600

Toplam Azot 60

Toplam Fosfor 8

Aynı maddede ayrıca;

“Teklif sahibi kendi önerdiği prosesi gereği inşaatını, imalatını, montajını ve işletmesini yapacağı arıtma tesisinde, yukarıda verilmiş tesis giriş suyu değerlerinde 400.000 m³/gün ortalama debide arıtma tesisi çıkış suyunda aşağıdaki kriterleri sağlayacaktır.

BOİ5 en fazla 25 mg/lt olacak

AKM en fazla 35 mg/lt olacak

KOİ en fazla 125 mg/lt olacak

Toplam Azot en fazla 10 mg/lt olacak

Toplam Fosfor en fazla 3 mg/lt olacak” denilerek yüklenicinin işletme esnasında sağlaması gereken deşarj limitleri tanımlanmıştır.

Bu maddede arıtma prosesinin biyolojik azot ve fosfor giderimine dayandığı da ayrıca ifade edilmiştir.

Mezkur Şartnamenin C2.3’üncü maddesinde ise aynen;

“Yüklenici işletme ve bakım süresince tüm tesisten, malzeme ve işçilikte gözlenen bütün kusurlardan, bu kusurların

giderilmesinden sorumlu olacaktır. İşletme ve Bakım süresi zarfında ortaya çıkan bütün kusurlar giderilmeden garanti süresi sona ermeyecektir...

İşletme ve Bakım süresince Yüklenici gerekli bütün ayar ve onarımları vs. gibi işleri gerçekleştirecektir...

Yüklenici teklif fiyatına İşveren'e sunacağı işletme ve bakım talimatlarının maliyetini, işletme ve bakım hizmetini, bu yükümlülüklerini doğru ve eksiksiz bir biçimde gerçekleştirmesi için gerekli araştırma, uzman, danışman, işçilik, bütün araç, cihaz, ekipman, kalıpların masraflarını ve nakliye giderlerini dahil edecektir." denilmiş,

Aynı maddenin "Tesis İşletim Yönetimi" başlıklı alt kısmınının (IV) numaralı alt bendinde;

"Müteahhit firma teklifinde her türlü gider, personel, danışmanlık, test, araştırma, işçilik, bakım, arıza, revizyon, yenileme, sarf malzemeleri, vs. dahil kendisine ait olmak üzere toplam 60 (altmış) aylık işletme teklifini de teklifi ile birlikte ayrı bir kalem halinde verecektir. Toplam 60 (altmış) işletme teklif bedeli eşit aylık birimler halinde ödenecektir. Yüklenici Cilt 2C Özel Teknik Şartname C1.3 İşlerin Tanımı ve Kapsamı maddesindeki verilmiş kriterleri işletme süresince sağlayacak ve garanti edecektir. Bu değerlerin sağlanamadığının İşveren tarafından tespit edildiği takdirde, herhangi bir ihtara gerek kalmadan bu değerlerin sağlanamadığı geçen her iş günü için toplam sözleşme bedelinin (fiyat farkı dahil) 0,0005'i (on binde beş) oranında ceza kesilecek., bu cezalar iade edilmeyecektir. Söz konusu cezaların tutarı toplam sözleşme bedelinin (fiyat farkı dâhil) %5'ünü geçmesi halinde yapım işleri genel şartnamesi madde 48 hükümlerine uygun olarak iş fesh edilecek, firmanın teminatı gelir kaydedilecektir" hükmüne yer verilmiştir.

Özetle; söz konusu iş kapsamında atık su tesisinin inşaatı, ekipman temin ve montajı, işçilik, bakım, arıza, revizyon,

yenileme, işletme gibi işin başından nihayetine kadar olan tüm süreçler yüklenicinin sorumluluğuna verilmiş, isteklilerin tekliflerini bu hususları gözetererek yapması gerektiği ihale dokümanında açıkça belirtilmiştir. Tesisin yapımı dâhil tüm süreçler yüklenicinin uhdesinde olduğundan şartnamede belirtilen hususların yerine getirilmemesinde herhangi bir mazeretin kabul edilmesi mümkün değildir. Şartnamede yüklenicinin proses hesaplarını tam olarak yapması gerektiği ve belirtilen deşarj limitlerini sağlamak zorunda olduğu tereddüde mahal vermeyecek katiyette açıklanmıştır. Şayet deşarj limitleri sağlanamazsa her gün için sözleşme bedelinin 0,0005'i (on binde beş) oranında ceza kesileceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemelerde söz konusu tesiste .....yılı içinde 55 gün parametrelerden bir veya bir kaçının istenilen değerleri sağlayamadığı, buna rağmen yükleniciye ihale dokümanında belirtilen cezai müeyyidenin uygulanmadığı tespit edilmiştir.

Savunmada özetle;

İşletme süresince yüklenicinin kusuru dışında iklimsel faktörlerin, kaçak endüstriyel deşarjların, enerji dalgalanmalarının ve deniz kirliliğini önleme adına "yüklenicinin mükellefiyeti ve şartnamesinde olmadığı halde" derelerden direk atıksu alımının etkisiyle biyolojik aktivitenin olumsuz etkilendiği, nihayetinde çıkış parametrelerinin bazılarının sağlanamadığı,

Toplam 49 adet azot ve fosfor limit aşımalarının 35 adedinin sebebinin yük dengesizliği ve yük-atıksu debisindeki ani değişmeler olduğu, ayrıca debi ve B0İ kirlilik yüklerindeki düşmelere orantılı olarak çıkış azot ve fosfor değerlerinin yükseldiği, dolayısıyla bu durumların havza kaynaklı olduğu,

..... yılı içerisinde havalandırma havuzlarının tekrar devreye alınmasından kaynaklı aktivitesini yitirmiş çamur kütlesinin sisteme dahil olmasıyla arıtım veriminin olumsuz etkilendiği,

bu durumun anlık olarak azot-fosfor değerlerini yükselttiği,..... senesinde tespit edilen azot-fosfor limit aşımından geri kalan 10 tanesinin bu sebepten kaynaklı olduğu,

Nisan ayına ait 2 günlük azot-fosfor limit aşımının sebebinin de BEDAŞ enerji kesintisi olduğu,

Çıkış değerlerinde tespit edilen toplam 10 adet AKM limit aşımından 7 adedinin manuel savak temizleme işlemleri esnasında çıkışa yosun ve köpük kaçmasından kaynaklı olduğu, 1 adedinin BEDAŞ enerji dalgalanması, 1 adedinin de son çöktürme havuzu kapatma işi esnasında çamur hatlarının tıkanması nedeniyle olduğu,

Sorguda belirtilen günlerden yukarıda açıklananlar dışında kalan 3 günün sehven tutanaklara girmediği ve yüklenici tarafından zamanında gerekçesi belirtilmediği için yüklenici kusuru olarak değerlendirildiği, mezkur 3 güne ait cezai-i müeyyide uygulanması gerektiği, söz konusu günlere ait.....Avro ceza tutarının hakediştten kesileceği,

İfade edilmiştir.

Adı geçen İşletme, yap-işlet-devret tarzında yapılan bir işin işletme kısmını oluşturmaktadır. Yüklenici söz konusu tesisin yapımını tamamlamış, yapım sonrası işletmesini sürdürmüştür. Bir başka deyişle hali hazırda hazır olan bir tesis devralınmamış, bizatihi yüklenici tarafından Teknik Şartnameye göre öngörülmesi gereken her türlü ihtimal düşünülerek arıtma tesisi kurulmuş ve aynı yüklenici tarafından işletilmiştir.

Tesisin yapımı dâhil tüm süreçler yüklenicinin uhdesinde olduğundan Şartnamede belirtilen hususların yerine getirilmemesinde herhangi bir mazeretin kabul edilmesi mümkün değildir. Şartnamede yüklenicinin proses hesaplarını tam olarak yapması gerektiği ve belirtilen deşarj limitlerini sağlamak zorunda olduğu tereddüde mahal vermeyecek katiyette açıklanmıştır.

Teknik Şartnamede yüklenicinin 400.000 m3 debiye göre proses hesaplarını yapacağı, kendi önerdiği prosesi gerçekleştireceği belirtilmiş, söz konusu proses için giriş suyunda parametre bazında dizayn değerleri açıklanmış, çıkış suyunda parametre bazında sağlanması gereken değerlere yer verilmiştir.

Yük dengesizliği, parametre değerlerinin azalıp artması ve yük-atıksu debisindeki ani değişimler her ne kadar prosesin işletilmesi açısından bilimsel olarak önem arz etse de, yüklenicinin de kabul ederek imza altına aldığı sözleşme ve teknik şartnamede söz konusu hususa ilişkin bir düzenleme yapılmamıştır. Sadece parametre bazında giriş suyundaki üst limitlere yer verilmiş, bu limitin altında kaldığında deşarj limitlerinin sağlanması zorunlu tutulmuştur. Giriş suyundaki parametre değerlerinin üst limitin altında kalması ile birlikte günler itibariyle değişmesi hakkında bir hükme veya istisnaya yer verilmemiştir. Özetle; debi ve giriş suyundaki parametreler dizayn değerlerinin altında kaldığı sürece sistemin deşarj limitlerini sağlaması gerektiği açıktır.

Her ne kadar giriş debisi ve giriş suyundaki parametrelerin sağlanması deşarj limitleri ve cezai müeyyide için yeterli ise de, yüklenici kusuru olmaksızın derelerden doğrudan su alınması ve kaçak endüstriyel deşarjların biyolojik aktiviteyi olumsuz etkileyeceği de bir gerçektir. Ancak sorumlular tarafından hangi gün için dere suyu alındığı veya kaçak endüstriyel deşarj yapıldığı hakkında bir detaya yer verilmemiştir. Kaldı ki teknik şartnameye göre söz konusu prosesin temel amacı biyolojik azot ve fosfor giderimidir. Yılın neredeyse 50 gününde söz konusu hususun sağlanamaması ve bunun hep dış etkenlere atfedilmesi arıtma tesisinin kuruluş amacıyla uyumlu değildir. Zira böyle bir anlayış limit aşımalarında devamlı olarak dış etkenleri sorumlu tutmayı getirecektir.

Bununla birlikte sorgu konusu edilen 55 güne ilişkin savunma, gerekçe raporları ve analizler detaylı bir şekilde incelenmiş, yüklenicinin engelleme imkanı olmayan ve ani gelişen durumlar

nedeniyle oluşan limit aşımaları tarafımızca kabul edilmiştir. Ancak ani bir olaya dayanmayan, debi ve yükte ani bir değişim ve dalgalanma sonucu gerçekleşmeyen limit aşımalarına ilişkin savunma yerinde görülmemiştir. Söz konusu hususlara ilişkin kabul ve ret gerekçelerine aşağıdaki tablo ve altında yer alan açıklamalarda yer verilmiştir.

Bunun yanısıra sorumlular tarafından sorgu sonrasında .....İBAAT için yeniden değerlendirme yapılmış, toplam 3 gün ceza kesilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır. Aşağıda yer tabloda söz konusu ceza tutarları da dikkate alınmış ve ilgili günler için denecek kalmamıştır.

..... İBAAT Proje Dizayn Değerlerine İlişkin Tablo

Parametre Giriş Dizayn Değeri (mg/L) Çıkış Dizayn Değeri (mg/L) Şartnamede Belirtilen Deşarj Değeri (mg/L) Şartnamede Belirtilen Giderim Verimi (%) Debi

AKM 500 35 35 90% 400.000

BOİ5 300 25 25 70% 400.000

KOİ 600 125 125 75% 400.000

T-N 60 10 10 70% 400.000

T-P 8 3 3 80% 400.000

..... İBAAT İçin Savunma Sonrası Yapılan Değerlendirmeye İlişkin Tablo

Tarih Parametre Giriş

(mg/l) Çıkış 1

(mg/l) Çıkış 2

(mg/l) Sorumlular Tarafından Yapılan Açıklama Denetçi Değerlendirme

16.12.2016 AKM 194 68 17 Yüklenici açıklaması yok, tutanak yok
Ceza kesildiğinden Denecek kalmamıştır.

19.08.2016 T-N 59,3 12,6 9,2 Yüklenici açıklaması yok, tutanak
yok Ceza kesildiğinden Denecek kalmamıştır.

21.09.2016 T-N 54,0 14,0 8,6 Yüklenici açıklaması yok, tutanak
yok Ceza kesildiğinden Denecek kalmamıştır.

04.04.2016 T-P 7,1 4,6 1,0 Oksijen dengesizliği- 1.hat Gerekçe
Ret Sebep 1

29.05.2016 T-P 6,7 1,4 3,8 Debi dengesizliği, fosfor salınımı
Gerekçe Ret Sebep 2

20.09.2016 T-N 60,0 10,8 8,2 Debi -yük dengesizliği Gerekçe
Ret Sebep 3

26.09.2016 T-N 50,4 11,0 10,4 Yük dengesizliği- Düşük B0İ yükü
Gerekçe Ret Sebep 4

26.12.2016 T-P 5,1 3,6 3,3 Debi -yük dengesizliği Gerekçe Ret
Sebep 5

27.12.2016 T-P 5,9 3,6 3,4 Debi -yük dengesizliği Gerekçe Ret
Sebep 5

29.12.2016 T-P 4,8 4,1 1,6 Debi -yük dengesizliği Gerekçe Ret
Sebep 5

20.01.2016 T-N 35,5 8,9 11,2 Yük dengesizliği- Düşük B0İ yükü
Gerekçe Kabul 1

21.01.2016 T-N 34,8 9,1 10,7 Yük dengesizliği- Düşük B0İ yükü
Gerekçe Kabul 1

23.01.2016 T-N 36,5 9,1 10,3 Yük dengesizliği- Düşük B0İ yükü
Gerekçe Kabul 1

24.01.2016 T-N 45,4 9,6 10,8 Yük dengesizliği- Düşük B0İ yükü
Gerekçe Kabul 1

25.01.2016 T-N 48,1 9,3 10,5 Yük dengesizliği- Düşük B0İ yükü
Gerekçe Kabul 1

26.01.2016 T-N 47,6 9,3 10,4 Yük dengesizliği- Düşük B0İ yükü
Gerekçe Kabul 1

28.01.2016 T-N 38,2 9,9 10,2 Yük dengesizliği- Düşük B0İ yükü
Gerekçe Kabul 1

26.08.2016 AKM 240 59 13 Son çöktürme havuzu devre dışı
bırakılması Gerekçe Kabul 2

29.01.2016 T-N 39,7 25,2 10,2 Havalandırma havuzu devreye
alma, AT-3 Gerekçe Kabul 2

30.01.2016 T-N 51,5 13,0 11,2 Havalandırma havuzu devreye
alma, AT-3 Gerekçe Kabul 2

09.02.2016 T-N 43,5 5,3 11,8 Havalandırma havuzu devreye alma,
AT-8 Gerekçe Kabul 2

15.04.2016 T-N 59,3 14,1 5,3 Havalandırma havuzu devreye alma,
AT-4 Gerekçe Kabul 2

06.08.2016 T-N 58,5 7,9 11,5 Havalandırma havuzu devreye alma,
AT-7 Gerekçe Kabul 2

09.09.2016 T-N 58,3 12,5 8,7 Havalandırma havuzu devreye alma,
AT-7 Gerekçe Kabul 2

29.01.2016 T-P 3,2 3,8 1,2 Havalandırma havuzu devreye alma,
AT-3 Gerekçe Kabul 2

08.09.2016 T-P 7,8 6,4 4,2 Havalandırma havuzu devreye alma,
AT-7 Gerekçe Kabul 2

09.09.2016 T-P 5,8 4,8 2,6 Havalandırma havuzu devreye alma,
AT-7 Gerekçe Kabul 2

13.10.2016 T-P 7,2 3,5 1,0 Havalandırma havuzu devreye alma,
AT-7 Gerekçe Kabul 2

02.04.2016 AKM 246 41 9 Son çöktürme havuz savak temizliği
Gerekçe Kabul 3

20.04.2016 AKM 358 36 14 Son çöktürme havuz savak temizliği
Gerekçe Kabul 3

16.06.2016 AKM 384 39 6 Son çöktürme havuz savak temizliği
Gerekçe Kabul 3

28.06.2016 AKM 328 36 11 Son çöktürme havuz savak temizliği
Gerekçe Kabul 3

05.07.2016 AKM 78 43 4 Son çöktürme havuz savak temizliği
Gerekçe Kabul 3

04.08.2016 AKM 404 37 15 Son çöktürme havuz savak temizliği
Gerekçe Kabul 3

01.09.2016 AKM 170 42 9 Son çöktürme havuz savak temizliği
Gerekçe Kabul 3

17.05.2016 AKM 380 33 61 BEDAŞ dalgalanma,çamur çekimi yok,AKM
kaçış Gerekçe Kabul 4

18.04.2016 T-P 6,1 7,2 1,3 BEDAŞ elektrik kesintisi, düşük
oksijen verimi Gerekçe Kabul 4

19.04.2016 T-P 5,4 9,2 6,6 BEDAŞ elektrik kesintisi, düşük
oksijen verimi Gerekçe Kabul 4

28.08.2016 T-N 57,6 13,1 11,6 Debi düşümü-Karbon yük
dengesizliği Gerekçe Kabul 5

02.09.2016 T-N 55,3 14,3 11,8 Debi düşümü-Yük dengesizliği
Gerekçe Kabul 5

06.09.2016 T-N 58,9 16,7 19,5 Debi düşümü-Yük dengesizliği
Gerekçe Kabul 5

14.05.2016 T-P 7,4 3,1 3,6 Ani debi azalması, düşük oksijen,
fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

15.05.2016 T-P 6,6 4,6 4,6 Ani debi azalması, düşük oksijen, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

11.06.2016 T-P 7,6 2,3 3,1 Ani debi azalması, yük dengesizliği, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

08.07.2016 T-P 4,6 3,3 3,3 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

09.07.2016 T-P 5,2 3,7 3,7 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

10.07.2016 T-P 5,2 3,5 3,7 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

11.07.2016 T-P 5,0 2,9 3,2 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

12.07.2016 T-P 5,3 3,2 3,7 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

13.07.2016 T-P 6,3 2,6 3,4 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

14.07.2016 T-P 6,2 2,2 3,7 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

18.07.2016 T-P 5,8 0,6 4,1 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

27.08.2016 T-P 7,5 5,0 4,9 Debi ve yük düşüklüğü, fosfor salınımı Gerekçe Kabul 5

28.08.2016 T-P 7,3 3,0 3,3 Debi düşümü-Karbon yük dengesizliği Gerekçe Kabul 5

30.08.2016 T-P 4,7 2,7 3,7 Debi düşümü-Yük dengesizliği Gerekçe Kabul 5

04.09.2016 T-P 7,3 2,8 3,4 Debi düşümü-Yük dengesizliği Gerekçe Kabul 5

05.09.2016 T-P 6,8 3,2 3,2 Debi düşümü-Yük dengesizliği
Gerekçe Kabul 5

06.09.2016 T-P 5,5 3,1 9,4 Debi düşümü-Yük dengesizliği
Gerekçe Kabul 5

07.09.2016 T-P 5,8 3,9 4,8 Debi düşümü-Yük dengesizliği
Gerekçe Kabul 5

Söz konusu tarihteki "Limit aşımı" havalandırma havuzundaki oksijen değerlerinin düşüklüğüne bağlanmıştır. Bir başka deyişle durum analizi yapılmış ancak bu hususun neden kaynaklandığı ve yüklenicinin engelleyemeyeceği, ani gelişen bir durumun olup olmadığı belirtilmemiştir.

Prosesin işletilmesi, tüm işlemlerin devamlı izlenmesi ve bunların her an kontrol altında tutulması gereken bir süreçtir. Zaman zaman havuzlarda tabii ki beklenmedik artış ve azalışlar olabilecektir. Yüklenicinin görevi de bu artış ve azalışı, bir başka deyişle sistemin bütününe devamlı kontrol altında tutup gerekli müdahaleleri zamanında yapmak ve deşarj limitlerini sağlamaktır. Şayet yüklenicinin engelleme ihtimali olmayan (elektrik kesintisi, enerji dalgalanması gibi) bir sebepten oksijen azalması yaşanmış olsa idi bu husus kabul edilebilir nitelikte görülebilirdi. Nitekim bu sebepten dolayı 18-19 Nisan tarihlerinde yaşanan oksijen düşüşü tarafımızca kabul edilmiştir. Ancak ani gelişen ve yüklenici tarafından önlenemez bir olaya dayanmayan bir düşüş (oksijen düşüşü) sebebiyle deşarj limitlerinin sağlanamaması, cezai işlem uygulanmaması için yeterli bir gerekçe değildir.

Belirtilen günde "Limit aşımı" sadece fosfor salınımına dayandırılmıştır. Ancak yüklenicinin engelleme ihtimali olmayan, ani gelişen herhangi bir olaydan bahsedilmemiştir. Söz konusu tarihte debi miktarında ani bir düşüş veya yükselme, kirlilikte beklenmeyen bir değişme bulunmadığı gibi T-P giriş değeri de proje kriterinin altında kalmıştır. Yüklenici tarafından sadece limit üstü deşarjın neden

gerçekleştirdiği anlatılmış, yüklenici hakkında cezai işlem yapılmamasını gerektirecek özel ve kabul edilebilir herhangi bir gerekçe öne sürülmemiştir. Bu nedenle savunma tarafımızca yerinde görülmemiştir.

Belirtilen günde T-N parametresinde meydana gelen "Limit aşımı", giriş azot değerlerinin proje kriterinin üstünde çıkmasına bağlanmıştır. Hâlbuki söz konusu tarihte giriş azot değeri tam proje değeri olan 60 mg/l olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla söz konusu savunmanın kabulü mümkün değildir.

Belirtilen günde T-N parametresinde meydana gelen "Limit aşımı", giriş B0İ5 değerinin %20'lik ani düşüşüne bağlanmıştır. 2016 yılının tamamı incelendiğinde yılın birçok gününde 26.09.2016 tarihinde meydana gelen düşüşün çok üzerinde düşüşler yaşandığı, buna rağmen T-N limit değerlerinin yakalanabildiği görülmüştür. Mesela 21.02.2016-27.02.2016-23.03.2016-25.03.2016-27.04.2016-10.11.2016 tarihlerinde B0İ'de %40-50 arasında düşüş gerçekleşmiş, buna rağmen T-N deşarj değerleri limit değerlerde kalabilmiştir. 26.09.2016 tarihinde B0İ değerinde düşüş olmuşsa da yukarıda belirtilen tarihlerde meydana gelen düşüşlere nispeten küçük bir düşüştür. Kaldı ki düşüş sonucunda B0İ değeri ciddi miktarda azalmamış 220 mg/l seviyelerinde kalmıştır. Bu nedenle savunma yerinde görülmemiştir.

Savunmada limit aşımının son çöktürme havuzlarında meydana gelen fosfor salınımından kaynaklandığı, bunun da yük ve debideki dengezsizlikten kaynaklandığı iddia edilmiştir. Söz konusu savunmanın kabulü mümkün değildir. Zira 26, 27 ve 29 Aralıkta yük ve debide beklenmedik bir dengesizlik, ani düşüş veya artış yaşanmamıştır. Söz konusu tarihlerden bir önceki hafta debi ortalaması 240.000 m³ iken söz konusu tarihlerde sırasıyla 247.796, 261.761, 232.611 m³ olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla debi açısından ani bir düşüş, yükseklik veya dengesizlikten bahsetmek mümkün değildir. Aynı şekilde B0İ yükü de belirtilen tarihlerde aylık ortalamalara yakın

gerçekleşmiştir. Bu nedenle yapılan savunma yerinde görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, laboratuvar analizlerinin incelenmesinden ... yılının bazı günlerinde ..... İleri Biyolojik Atık Su Arıtma Tesisinde (İBAAT) yüklenici tarafından deşarj limitleri sağlanamadığı halde Sözleşmede öngörülen cezai müeyyidelerin uygulanmaması sonucu kamu zararı olarak hesaplanan .....Euro ile ilgili olarak;

Hakediş inceleme (Büro inceleme) görevlileri (Mühendis) ....., (Mühendis) .....ve (Mühendis) .....'ın kontrol teşkilatı dışında büroda sadece evrak üzerinde inceleme yapma yetkileri bulunduğu anlaşıldığından kamu zararına ilişkin olarak sorumluluklarının bulunmadığına,

.....Euro'su ile ilgili olarak, savunmada belirtilen gerekçelerle bir kamu zararının oluşmadığı anlaşıldığından ilişilecek bir husus bulunmadığına,

Kamu zararı tutarı .....Euro'nun .....Euro'su .....tarih ve ....., ...Euro'su .....tarih ve ..... yevmiye numaralı ödeme emri ile ..... Konsorsiyumu 'ndan tahsil edildiğinden ilişik kalmadığına,

Kalan .....Euro kamu zararının;

..... Euro'sunun, Harcama Yetkilisi (Mühendis) ....., Gerçekleştirme Görevlisi (Mühendis) ....., Diğer Sorumlular (Mühendis) ....., (İşçi) .....'dan,

.....Euro'sunun, Harcama Yetkilisi (Daire Başkanı) ....., Gerçekleştirme Görevlisi (Mühendis) ....., Diğer Sorumlular ((Mühendis) ....., (İşçi) .....'dan,

Müştereken ve müteselsilen, 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 53 üncü maddesi gereği işleyecek faizleriyle ödettirilmesine,

İş bu ilamın tebliğ tarihinden itibaren 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 55 inci maddesi gereğince altmış gün içerisinde Sayıştay Temyiz Kurulu nezdinde temyiz yolu açık olmak üzere

oybirliĝyle karar verildi.